

Głównym celem badawczym projektu jest zdobycie akademickiej wiedzy na temat kompetencji i strategii Europejskich badaczy klimatu w zakresie komunikowania nauki o klimacie odbiorcom nie będącymi ekspertami. Wiąże się to z poznaniem stopnia, w jakim naukowcy funkcjonują w przestrzeni publicznej oraz ich doświadczeń w rozpowszechnianiu wiedzy o zmianach klimatu, a także zidentyfikowaniem barier, na jakie napotykają podczas komunikowania swoich odkryć opinii publicznej. Uzupełniającym, ale równie istotnym celem projektu jest zebranie od tych naukowców rekomendacji dotyczących wzmocnienia dialogu między nauką a społeczeństwem na temat zmian klimatu, tak aby możliwe było zaproponowanie zoptymalizowanego modelu komunikacji wiedzy o zmianach klimatu.

Literatura na temat komunikowania nauki (Bucchi, Trench, 2021; Cheng, 2008), w tym nauki o klimacie (Cook, Overpeck, 2018) i komunikowaniu o zmianach klimatu (Moser, 2016; Moser & Dilling, 2007), jest bogata, ale powtarza się w niej diagnoza, że komunikacja nauki jest "jest ważna i nie jest wykonywana dobrze" (Treise, Weigold, 2016). Dlatego pomimo stale powiększającej się puli publikacji teoretycznych, należy założyć, że praktyka naukowej komunikacji o klimacie nie ulega znaczącej poprawie, zwłaszcza jeśli uwzględni się lukę między wiedzą a działaniami (knowledge-action gap) w zakresie działań mitygacji i adaptacji do zmian klimatu (Knutti, 2019). Należy pamiętać, że „globalne zmiany klimatu to nie tylko problem polityczny, komunikacyjny czy oceaniczno-atmosferyczny. To wszystko powyższe – to nauka spotykająca się ze społeczeństwem”, twierdzi Dietram Scheufele, ekspert komunikowania nauk przyrodniczych. W przypadku tego projektu to spotkanie i dialog naukowców ze społeczeństwem.

Przegląd literatury ujawnił także, że chociaż prowadzone są badania wśród naukowców zajmujących komunikowanie nauki o klimacie, to do tej pory dominowało podejście ilościowe. Zaś badania jakościowe były prowadzone głównie w obrębie jednego kraju lub ośrodka badawczego. Tymczasem zmiany klimatu są wyzwaniem globalnym, a być może nawet „najbardziej krytycznym wyzwaniem, przed jakim stanęły ludzkie systemy społeczne, polityczne i gospodarcze” (Dryzek, Noorgard, Schlosberg, 2012). Do tego bariery w rozpowszechnianiu wiedzy o zmianach klimatu mogą różnić się regionalnie, stąd bardziej pogłębione i porównawcze podejście wydaje się korzystne, jeśli celem jest zidentyfikowania skutecznych i nieskutecznych praktyk komunikowania ustaleń nauki o klimacie w Europie. W literaturze tematu zarysowany jest także wyraźny podział między jednokierunkową transmisją (model deficytu informacji) a dialogicznymi i partycypacyjnymi podejściami do komunikacji naukowej. Jednak zmiany klimatu jako tzw. wicked problem stwarzają specyficzne trudności komunikacyjne, do których należy się odnieść w badaniach i które należy uwzględnić w modelach. W związku z tym autorka stara się skupić przede wszystkim na procesach komunikacyjnych istotnych dla przekazywania naukowych informacji o zmianach klimatu.

Badania będą miały formę wywiadów z 25 europejskimi naukowcami zajmującymi się badaniami klimatu i komunikowaniem nauki z tego obszaru, a uzyskane dane przeanalizowane zostaną ilościowo i jakościowo. Jako metoda badawcza wywiady pogłębione oparte na częściowo ustrukturyzowanym kwestionariuszu, nie tylko pomagają wyjaśnić, lepiej zrozumieć i zbadać opinie, zachowania lub doświadczenia badanych, ale także, w przeciwieństwie do wywiadów w pełni ustrukturyzowanych, śledzić istotne punkty dyskursu i odkrywać nieoczekiwane ścieżki dociekań. Proces rekrutacji uczestników będzie zróżnicowany i obejmie: dobór oparty na dostępności, snowball, dobór celowy i maksymalne zróżnicowanie. Zapewni to, że wybrani uczestnicy będą reprezentować szeroki zakres perspektyw związanych z tematem badań, wzmacniając tym samym jego inkluzywność. Autorka planuje pracować metodą teorii ugruntowanej, która zakłada tworzenie kategorii na podstawie danych i badania relacji między tymi kategoriami (Charmaz, 2014).

Spodziewane efekty projektu będzie można zaobserwować zarówno w domenie akademickiej (inreach), jak i pozaakademickiej (outreach). Uwzględniając niedostatki w komunikacji naukowej dotyczącej zmian klimatu, autorka zgromadzi i przeanalizuje zalecenia dotyczące zwiększenia jej efektywności, a także skonsultuje te ustalenia z ekspertami komunikacji społecznej i naukowej, aby stworzyć oparty na naukowych przesłankach model optymalizacji. Wyniki zostaną rozpowszechnione poprzez publikacje artykułów naukowych (np. w czasopiśmie *Environmental Communication*) i podczas prezentacji konferencyjnych. Mogą też być dalej udostępniane jako podręcznik dobrych praktyki dla osób zajmujących się komunikacją naukową w zakresie klimatu. Propozycja publikacji książkowej prezentującej spojrzenie badaczy klimatu na relację nauka-społeczeństwo może okazać się interesująca także dla pozaakademickiej grupy odbiorców. W efekcie projekt nie tylko wypełni lukę badawczą (dodana wartość akademicka), ale także pobudzi szerszą dyskusję na temat komunikacji naukowej w zakresie zmian klimatu i, być może, zainspiruje przejście od zmian klimatu do klimatu na rzecz zmian.